

Óli Jacobsen

Kirkjugarðurin á Svínaryggi: EIKIR SUM GRAVSTEINAR

Kirkjugarðurin undir Svínaryggi er eitt tað mest søguliga stað í Havn og í Føroyum yvirhøvur. Men tað sæst einki til tað

Fyri nøkrum árum síðani høvdu vit greinarøðina Hendir ið Sleptu, har greitt varð frá søguni aftanfyri stórt sæð allar gravsteinarnar í hesum kirkjugarði. Hetta gjørdist til um 240 greinir, sum vóru um 300 gravsteinar við um 500 nøvnum og annars nógv fleiri eftirkomarum.

Henda røðin varð so væl umtókt, at eg í 2017 varð kosin ársins borgari av Lions Club í Havn. Tað hava eisini verið útvarpssendingar úr kirkjugarðinum, sum hava verið endursendar fleiri ferðir. Hesar hava eisini verið ógvuliga væl umtókt millum fólk. Her er jú talan um søguna hjá undanfarna ættarliðum, sum hava lagt grundarlagið fyri tí samfelagi, sum vit hava í dag.

Her er enn ein frásøgn.

Eikir sum “gravsteinar”.

Hesa ferð er søgan um tvær eikir, sum lýsa hvør sína grøv.

Poul í Barnastovu (Mouritsen), 1847-1938, og Greta í Snikkarastovu (Margreta Karbek), 1850-1937, liggja grivin undir eikini beint aftanfyri Andreas C. Lützen.

Margreta Dalsgaard, sum er oldurabbadóttir teirra, greiðir frá: “Greta var tann seinasta, sum hevði eftirnavnið Karbek. Fastir mín, Karin Dalsgaard, bleiv gift í Danmark á heysti 1950. Í sambandi við at omma og abbi og kanska eisini pápi hava vitjað hana, tóku tey nakrar eikinøtur við heim og settu tær niður.

Av tí, sum kom undan, bleiv ein eik sett á grøvina hjá langommu mínari, Karen Elisabeth Sofie Rein, 1880-1926, og ein á grøvina hjá foreldrum hennara, Margretu og Poul.

Hetta eru helst norðastu eikir í verðini og eru tær umtalaðar í bókini *Træplantning i Føroyum i eina öld*.

Annars havi eg eini kanónkúlu, ið pápi sum smádrongur fekk frá Poul í Barnastovu. Søgan er, at Poul hevði fingið hesa á ungum árum frá einum eldri manni í Havn. Kanónkúlan skal vera ein sum brillumaðurin skeyt eftir Havnini”.

Poul í Barnastovu var soldatur á skansanum, og tey búðu í Snikkarastovu á Reyni. Poul var eisini virkin limur í gamla avhaldsfelagnum í Havn. Fótbóltur hevur hann eisini havt áhuga. Hann var ein av teimum sum bundu seg til at gjalda fyri umvælingar av vøllinum í Gundadali, áðenn HB varð stovnað.

Tá ið hann doyði í 1938 varð hann umrøddur í bløðunum sum ein av elstu og best kendu havnarmonnum.

Børnini skaptu søgu í Havn

Elstur var Jacob Mathias Mouritsen (1874-1966), kallaður Jakki í Snikkarastovu. Hann var giftur við Kristionnu Eidesgaard úr Oyndarfirði. Hon var systir tann kenda skiparan, Justines Eidesgard.

Jona Henriksen skrivaði um abba sín í Sosialinum, tá ið hann fylti 90 ár í 1964. Hetta verður endurgivið við onkrum ískoyti frá Jógvani Arge.

“Jakki var borin heim í Snikkarastovu og livdi har til hann í 1910 bygdi sær hús í Nólsoyar Pállsgøtu og flutti niðan har við konu og børnum. Hann var ein evnaríkur drongur og dugdi so væl í skúlanum, at táverandi próstur vildi hava hann á læraraskúla, men tað hevði hann ongan hug til. Hann vildi sleppa í handil ella á skrivstovu.

Aftaná at hava verið hjálplærari eitt skifti norðuri í Hvalvík fór hann í krambúðina hjá Jacob Lützen í Fútastovu. Seinni fór hann at handla heima hjá sær sjálvum, men forrætningsmaður varð hann ongantíð, so hann helt uppát og fór á skrivstovuna hjá kommunala elverkinum sum bókhaldari.

Um aldamótið var ikki hvørjum manni givið at duga at seta saman og skriva brøv til tað almenna. Men her skaraði Jakki framúr, og nógv vóru tey, ið leitaðu til hansara, tá brøv og umsóknir og annað skuldi gerast. Ja, hann skrivaði skjóti og testamenti og førði enn tá sakir fyri summi, alt ókeyppis sjálvandi.

Sjálvt um Jakki fekk yrki sítt

Poul og Greta í Snikkarastovu

innandura, so hevði hann stóran hug til útiarbeiði og til sjógvinn ikki at forgloyma. Hann átti bát og var ofta til útróðrar, trø átti hann eisini og legði har eitt stórt arbeiði.

Varð rópt grindaboð, var hann altíð millum teir fyrstu avstað, og í harutið kundi tú altíð mæta honum við byrsu á baki. Sjálvan 75 ára føðingardagin var hann og skeyt harur.

Fótbólturin hevur hansara stóra áhuga, og hann var ein av teimum, sum stovnaði HB og var limur av teirri fyrstu nevndini. At seinna ættarliðini blivu B36-arar er ein onnur søga!

Eisini dámdi honum væl at telva, serstakliga fýrtalv. Avhaldsmaður hevur hann verið, og er hann eisini í gamla avhaldsfelagnum og seinni í losjuni.

Frá ungum av var hann sjálvstýrismaður, og var hann millum teir fyrstu, sum flaggaðu við Merkinum.

Tá ið javnaðarflokkurin varð settur á stovn í 1925 gjørdist hann beinanvegin limur har, tí arbeiðarapolitikkurin og øll tey sosialu málini hava altíð verið hjartasak hansara. Hann var býráðslimur fyri javnaðarflokkin frá 1932-1940.

Og øll hesi mongu ár hevur

hann verið flokkinum ein góður stuðul og reiðinskapin av blaði okkara, Sosialin, hevði hann leingi, ja líka til eyguni bilaðu.

Seinast men ikki minst hevur Jakki allar dagar verið ein trúfastur kirkjumaður. Hvønn einasta sunnudag sat hann á ytsta bonk. Eisini gekk hann altíð til týskvøldsmøtini í meinigheithúsinum, ja, ofta var tað bara Sofus Højgaard og onkur triði til staðar. Álíkavæl góvust teir ikki men hildu fram við hesum bibliufundum, og nú í dag mæta heilt nógv. Hann var eisini ein av teimum fyrstu limunum í KFUM.

Í 1959 misti Jakku konu sína Kristionnu. Hetta var honum ein dyggur smeytur, sum setti hann nógv aftur.

Í 58 ár var tað lagað teimum at liva saman og skapa eitt gott heim fyri teirra 10 børnum. Sorgir fingur tey bæði á ein og annan hátt, men tey bóru tær saman, og tað besta av øllum, tey vistu, hvønn tey skuldu leita til eftir hjálp og styrk, og tí var altíð fjálgt og trygt at koma inn til teirra. Og ikki bara fyri børnum teirra vóru húsini eitt heim, nei líka nógv fyri versynum, verdøtrum og barnabørnum.

Vitjaði tú í seinna árum inn til

teirra ein sunnudag seinna part, so sótu tey altíð við bíbliu- og lestrabók.

Stór ætt

Petur Alberg skrivaði í síni dagbók tann 13. november 1901:

Fejrede fejrede Poul og Margrethe Mouritsen (Snedkerstue) deres Sølvbryllup. Min Fader og Broder Kristen som havde lavet en Transparent, der var meget smuk. Den var opstillet paa samme Sted som da Afholdsgildet var.

Tey bæði átti 10 børn og komu tey at eita Karbech Mouritsen. Nógv teirra komu eisini at gera seg galdandi í samfelagnum á ymiskum økjum, sum politikk og handli. Fleiri teirra vóru virkin í Javnaðarflokkinum. Ein av teimum var Jona Henriksen.

Døturnar:

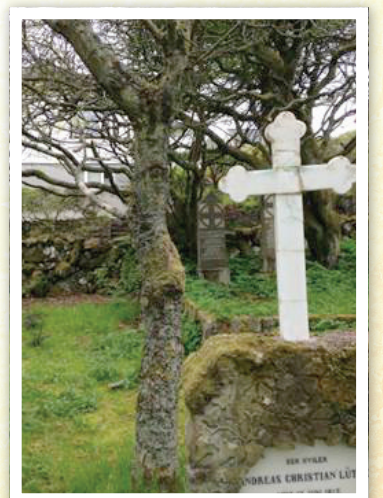
Karin Rein (1880-1926) var gift við Jacob Carl Rein. Tey búðu í M. Heinasnargøtu 14 og áttu 2 døtur.

Hin dóttirin var Mourentza Isaksen (1877-1918). Hon var fyrra kona Poul í Geil. Hon doyði av sponksu sjúku í 1918. Tey vóru barnleys.

Poul var sonur Djóna í Geil og var beiggji Petur Alberg, Kristin í Geil og Onnu Ziska. Hann giftist aftur við Katrinu Mariu úr Hvalba. Tey fingur sonin Djóna í Geil, sum var tingmaður frá 1954 til 1958.

Á gravsteininum hjá Mour-entzu stendur: “Sæl eru tey miskunnsomu, tí at tey skulu miskunn fáa.”

Systrarnar liggja grivnar lið um lið. Eikin stendur á grøvini hjá Karini.

Undir trænum liggja Poul og Greta grivin